Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку: (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку: (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 139. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го ЧЕРВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 22, 1979 No. 139. VOL. LXXXVI

Мгр В. Дідович поінформував про працю УВУ

Мгр В. Дідович, секретар УВУ (справа), та ред. Є. Федоренко

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Мгр Володимир Дідович, секретар Українського Вільного Університету, з Мюнхену, Німеччина, недавно відвідав приміщення Головного Уряду Українського Народного Союзу та редакції „Свобода" та при нагоді цих відвідин відбув розмову з редакторами, під час якої гість з Европи поінформував про працю й діяльність Українського Вільного Університету, а зокрема про літні студії в УВУ в 1979 році.

Літній семестер філософічного факультету й факультету права та економічних наук триває від 2-го липня до 31-го серпня. В рамках літніх студій провадяться інші курси, а саме: Педагогічні курси тривають чотири тижні, від 23-го липня до 17-го серпня; Курси українознавства для студентів нижчих семестрів і вищих кляс середніх шкіл розпочинаються від 23-го липня й кінчаються 10-го серпня; „Европа-Проєкт 1979" — це нова тритижнева програма УВУ у співпраці з Раклэнд коледжом Стейтового Нюйоркського університету. Ця програма триватиме від 9-го до 17-го липня; Курс української мови (для початківців) триватиме від 23-го липня до 5-го серпня, він матиме 45 годин навчання, на який можуть вписуватися особи, що не знають або мало знають українську мову. Передбачено також курси інших мов: чеської, російської й німецької, якщо на кожний з них зголоситься щонайменше 10 учасників.

За докладнішими інформаціями, як поінформував мгр Дідович, слід писати на адресу УВУ: Ukrainiche Freie Universität, 8 München, 80, Pienzenauerstr. 15, BRD, West Germany.

Український День в Онтаріо Плейс

Онтаріо Плейс, Канада. — Цього року українці зможуть відсвяткувати свято Купала в Онтаріо Плейс, де відбудеться перший Український День. Після успішного Концерту Української Пісні й Танку минулого року, управа Онтаріо Плейс запропонувала Провінційній Раді КУК (Онтаріо) зорганізувати програму цілого дня, який припадає на суботу, 7-го липня, на свято св. Івана.

У той день повіватиме на щоглі український прапор рядом з канадським й онтарійським прапорами, де о 10-ій год., вранці відбудеться офіційне відкриття з дефілядою української молоді, після чого під відкритим небом відслужиться Спільний Молебень, з участю українського католицького й православного духовенства. По полудні відбудеться Фестиваль Української Пісні й Танку, в якому виступлять українські хори з Оттави, Ошави, Віндзору, Ст. Катеринс, Гамілтон, Бурлінгтон, Торонто.

Півторагодинний показ української народної й історичної ноші відбудеться в одному з театрів Онтаріо Плейс, а на протязі дня у другому театрі висвітлюватимуться українські фільми та буде виставка народного й образотворчого мистецтва, історичних мап тощо.

У передвечірніх годинах пропливатиме човен довкола Онтаріо Плейс із молодечими співочими ансамблями, які співатимуть купальські та інші народні пісні.

О 8-ій год. вечора почнеться Вечірній Концерт з участю солістів, українських хорових та танцювальних ансамблів. На цьому концерті між кількатисячною публікою, як і в минулому році, будуть присутні визначні українські й канадські культурно-політичні діячі.

Український День закінчиться забавою під звуки оркестри, яка запляновака для нашої молоді.

Онтаріо Плейс, який уважається найкращим культурно розваговим місцем Канади, відвідують тисячі людей не тільки з провінції Онтаріо, але з цілої Канади й Америки. Хотілося б, щоб у цей Український День між тисячами чужинцями вирізнялися тисячі українських відвідувачів і учасників цілоденної програми українською вишивкою, щоб підкреслити характер того дня.

У Ню Йорку померла св. п. Богданна Сидор-Чарторийська

Ню Йорк, Н. Й. — У четвер, 21-го червня, тут у ранніх годинах у шпиталі померла після короткої, але тяжкої недуги св. п. Богданна Сидор-Чарторийська, дружина д-ра Миколи Чарторийського, власника книгарні „Говерля". Покійна була активною громадською діячкою, членкинею Головної Управи Об'єднання Жінок ОЧСУ, Крайової Управи Спілки Української Молоді Америки, вчителькою Школи Українознавства Осередку СУМ-А в Ню Йорку та членом багатьох інших організацій.

Покійна залишила мужа д-ра М. Сидора-Чарторийського, двох синів — Святослава і Богдана, дочку Єлисавету та інших членів родини.

Як це число „Свободи" йшло на пресу ще не було устійнено подробиць про похорон.

ОБ'ЄДНАНІ ШЕФИ ШТАБУ ПІДТРИМАЮТЬ ДОГОВІР САЛТ II

Вашінгтон. — Представники Білого Дому й Департаменту оборони інформують, що найвищі військові керівники, Об'єднані Шефи Штабу, заявили президентові Джіммі Картерові, що вони підтримають новий договір про обмеження стратегічної Атомової зброї, так званий САЛТ II, який президент Картер і совєтський лідер Леонід Брежнєв підписали в понеділок, 18-го червня, у Відні, Австрія.

Вони також додали, що члени цього військового командування ще формулюють своє остаточне становище щодо договору, який охоплює американську і совєтську нуклеарну зброю, і що деякі аспекти договору їх ще турбують.

Один вибір для військовиків, який не підлягає договорові САЛТ II, — це нові пересувні міжконтинентальні ракети типу „Ем-Екс", розбудову яких уже одобрив президент Картер, одначе урядові чинники заявили, що інші оборонні заходи можуть бути оголошені під час дебат над САЛТ II. Представники Білого Дому також заперечили поголоски, що рішення відносно побудови міжконтинентальних ракет було „угодою", щоб дістати підтримку від Пентагону для договору САЛТ II.

Офіційні чинники поінформували також, що шефи штабу заявили президентові Картерові минулого тижня, що вони можуть підтримати договір САЛТ II, якщо З'єднані Стейти Америки користуватимуться „військовим вибором", який буде забезпечений договором.

Ці ж чинники заявили, що наради з шефами штабу та дискусії з ген. Дейвидом Джовнсом, головою Об'єднаних Шефів Штабу, який одинокий був учасником конференції на вершинах у Відні, дали можливість президентові Картерові заявити на спільній сесії Конгресу у понеділок, 18-го червня, що державний секретар, секретар оборони, Об'єднані Шефи Штабу й багато інших, „хто опрацьовував договір, будуть свідчити" в обороні договору перед Сенатською комісією для закордонних справ.

Політичні коментатори заявили, що підтримка договору Об'єднаними Шефами Штабу є величезним плюсом для Білого Дому, що робить заходи для ратифікації договору в Сенаті. Хоч звичайно, ніхто не сподівався, як коментують політичні аналітики, що шефи штабу будуть проти договору, одначе Білий Дім побоювався, що вони можуть нанести шкоди, якщо б байдуже або невтрально ставилися до договору. Сенатська комісія для закордонних справ інтенсивно готується до переслухування відповідальних осіб у справах договору САЛТ II, одначе вона вирішила не переслуховувати колишніх президентів Ричарда Ніксона та Джералда Форда, бо члени Комісії вважають, що переслухування колишніх Президентів не дасть їм того, що Комісія хотіла б знати. Проте голова Комісії сенатор Френк Чирч заявив, що члени Комісії вивирішили покликати для переслухування колишньо-

(Закінчення на стор. 4)

Садат доручив Халілеві формувати новий уряд

Каїр, Єгипет. — Єгипетський президент Анвар ель-Садат доручив формування нового уряду дотеперішньому перм'єр-міністрові Мустафі Халілеві, помимо того, що після виборів, у яких, до речі, велику перемогу здобула урядова Народно-демократична партія, він зголосив димісію свого уряду і бажав в майбутньому присвятитись більше внутрішньо - політичним справам. Президент Садат, відкинувши резигнацію Халіля, доручив йому формувати новий уряд і задержати становище прем'єра, а також міністра закордонних справ.

Деякі політичні спостерігачі раніше висловлювали думку, що прем'єр Халіль, який брав дуже активну участь у переговорах з Ізраїлем, відійде від активної політичної служби, або стане дорадником президента у справах закордонної політики. Склад нового єгипетського кабінету має бути оголошений на сесії Народної Асамблеї в неділю, 24-го червня ц. р. Урядова партія контролюватиме в парляменті 330 місць із усіх 392-ох. 29 послів здобула партія Соціяльно-робітнича, 3 посли Ліберально-соціялістична партія, а 10 — це незалежні посли. Ліве крило Прогресивної партії, яка не здобула в парляменті жадного місця, обвинуватила уряд за фальшування виборів і за те, що тільки урядова партія, тобто партія президента Садата, мала доступ до преси й інших засобів масової інформації. Уряд відкинув обвинувачення лівих, назвавши їх злонаміреними.

Реченець щодо виборів кінчався аж в 1981 р., але з огляду на мирну політику Садата і підписаний ним з Ізраїлем договір, він, на думку багатьох політичних аналітиків, бажав перевести свого роду референдум, щоб забезпечити перед всіми несподіванками ним розпочатий процес замирення з ізраїльським урядом.

Сирія і Ірак зробили крок вперед до повного об'єднання

Багдад, Ірак. — Президенти Ахмед Гассан аль-Бакр з Іраку і Гафез аль-Ассад із Сирії у вівторок, 19-го червня закінчили переговори, метою яких було приспішити процес об'єднання обидвох країн в одну державу. У висліді конструктивних розмов, обидва лідери покликали до життя спільну політичну команду, яка поглиблюватиме об'єднуючий процес і координуватиме всі майбутні акції в тому напрямі. „Ми надіялись на більший крок, але й те, що ми осягнули, є великим досягненням", — заявив президент Іраку. Його партнер під час переговорів, сирійський президент аль-Ассад додав, що обидві країни і в будучому інтенсивно працюватимуть в напрямі повного об'єднання, використовуючи для цього усі можливі засоби.

Спільну політичну команду очолюватимуть обидва президенти. Команда координуватиме закордонну політику, економіку і оборону обох країн, шоб таким способом стимулювати дальший процес об'єднання Сирії та Іраку.

ЧЕРНЕНКА ВВАЖАЮТЬ НАЙБЛИЖЧОЮ ОСОБОЮ ДО БРЕЖНЄВА

Відень, Австрія. — Константіна У. Черненка, 67-річного члена Політбюра, аналітики вважають найближчою особою до генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежнєва та евентуальним його наступником, якщо б Брежнєв, з причини поганого стану здоров'я, відійшов від активної політичної праці. Крейґ Вітні, довголітній кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" у Москві, пише у виданні цього щоденника за середу, 20-го червня, що хоча Черненко не брав активної участи в американсько-совєтських переговорах у Відні, де обговорювались справи роззброєння, пов'язані з договором САЛТ II, то він без сумніву стоїть найближче до теперішнього совєтського лідера Леоніда Брежнєва, а може навіть є його вибранцем на наступника. Не відомо, однак, чи інші члени Політбюра, яке являється фактичним керівником совєтської імперії, погоджуються з цим вибором.

Константін У. Черненко

Згідно з опінією американських високих політиків, які брали участь у віденській вершинній конференції і спостерігали зблизька поведінку совєтських керівників, Брежнєв все ще здібний держати владу у своїх руках і все ще зараховується до промінентних совєтських керівників. З його думкою числяться не тільки його співробітники, але також закордонні державні мужі і дипломати.

Однак, з огляду на його погане здоров'я, наприклад, послаблений слух, труднощі з говоренням тощо, Брежнєв на думку американських спостерігачів, вже не може, без допомоги інших, свобідно ходити і виконувати деякі функції у такій великій державі, якою являється СССР. На віденській конференції міністер закордонних справ Андрей Громико і міністер оборони Дімітрій Устінов вели фактичні переговори. В окремих випадках Брежнєв звертався за порадою, а навіть фізичною допомогою до Черненка, який все знаходився поблизу Брежнєва і слідкував за веденням переговорів, але рідко коли встрявав у розмову, хіба цього було конечно потрібно.

Константін Черненко народжений в Сибірі і там починав свою партійну кар'єру. У 1950-их роках Політбюро стягнуло його до Москви і від того часу він виконував різні функції, три

(Закінчення на стор. 4)

Китайці відмовляються коментувати САЛТ II

Пекін. — Французьке пресове агентство „Франс Пресс" інформує, що китайська преса коротко поінформувала своїх читачів про відбуту зустріч президента Джіммі Картера із совєтським лідером Леонідом І. Брежнєвим і про підписану ними угоду про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), але ніде в китайській пресі не коментується цієї справи. Відмовляються від коментування віденської вершинної конференції і САЛТ II також китайські лідери, коли їх про це запитують закордонні кореспонденти. Вони підкреслюють, що договір є такою справою, що її годі коментувати.

Газета „Женьмінь Жібао", орган Центрального Комітету Китайської Компартії, описує договір, як: „43 сторінковий документ із скомплікованими і технічиними постановами, які вимагатимуть тижнів, якщо не місяців тяжких студій, поки його зможе зрозуміти пересічна особа і довідатись про що саме йдеться у згаданому документі", — пише китайська газета.

Китайські газети цитують Леоніда Брежнєва, а особливо ті місця з його короткої промови, у яких він підкреслював, що Совєтський Союз „не визнаватиме відвороту" від підписаного тексту договору.

Прем'єр Зімбабве переговорював з лідерами Південної Африки

Солсбері, Зімбабве-Родезія. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що прем'єр-міністер Зімбабве-Родезії єпископ Абель Т. Музорева стрінувся з лідерами Південної Африки і перевів з ним довші розмови на тему партизанської війни в Зімбабве і затіснення співпраці між обидвома країнами.

Музорева розмовляв з прем'єром Південної Африки П. В. Ботою, та міністром закордонних справ Ролофом Ботою, а після розмови з ними заявив журналістам, що економічна і політична ситуація в Зімбабве вимагає затіснення зв'язків з країнами, які визнали його уряд.

Як відомо, негр А. Музорева перебрав керівництво країною 1-го червня ц. р. від колишнього білого прем'єра Іана Д. Смита і відразу стрінувся з різними труднощами, бо багато країн, в тому числі З'єднані Стейти Америки відмовились визнати його уряд, кажучи, що переведені вибори в Родезії не були вповні свобідними і що теперішній прем'єр відмовляється від переговорів з опозиційними марксистськими групами, які ведуть партизанську війну проти центрального уряду.

Південна Африка вже віддавна співпрацює з Родезією, а зглядно від часу, коли Іан Смит проголосив незалежність від Великої Британії в 1965 році.

Критики політики єпископа Музореви твердять, що тісні зв'язки Зімбабве з Південною Африкою тільки погіршать відносини нового уряду з іншими країнами, не говорячи вже про чорні країни Африки, які взагалі відмовляються від співпраці з новим урядом Родезії, називаючи його „забавкою Іана Смита".

ЦИМ РАЗОМ П. ЯЦИК ПОЖЕРТВУВАВ 100,000 ДОЛ. НА ФКУ В ГАРВАРДІ

(ФКУ - Кембрідж, Масс.). — Підприємець і відомий громадський діяч, голова Комітету ФКУ в Канаді, визначний меценат Петро Яцик з Торонто цими днями передав до Гарвардського університету — 100,000 долярів, творячи цією початковою сумою спеціяльний фонд, який своєю важливістю та престижем є на рівні фонду катедр. Це фонд української бібліографії та бібліотекарства. А це ж одна з основних і необхідних ділянок діяльности створеного українського центру в Гарварді. Це ділянка документації, яка в сучасних обставинах в Україні й поза нею дуже відстала, нищена, невпорядкована, занедбана та злегковажена. А переводити успішні наукові досліди без відповідної документації неможливо.

Петро Яцик

Створений Петром Яциком фонд рятує ситуацію, бо дасть можливості для систематичного збирання, впорядкування, оформлювання національної документації (бібліографія, біографія, архіви, бібліотечні збірки), що є важливим показчиком культурного рівня спільноти, і творить новий період в процесі розвитку української науки.

Петро Яцик — середнього віку, енергійна та відважна людина. Родився він 7-го липня 1921 року в Синевідську Вижнім, Стрийського повіту, Західня Україна. До Канади прибув 19-го лютого 1949 року. У висліді здисциплінованої праці рук і ума створив будівельне підприємство індустріяльних будов, яке розвинув до імпозантних розмірів. Він сам керує підприємством, переводить інвестиції капіталу свого й інших.

Своїми дітям дав змогу

(Закінчення на стор. 4)

У Парижі відбувся 30-ий З'їзд Т-ва Бувших Вояків Армії УНР

Париж, Франція. — Дня 26-го травня ц. р., у залі Української Бібліотеки імени Симона Петлюри в Парижі, відбувся 30-ий З'їзд Товариства Бувших Вояків Армії Української Народної Республіки у Франції. На цьому З'їзді обрано Головну Управу Товариства в такому складі: д-р Ярослав Мусіянович — голова, Іван Охмак — заступник голови, Вячеслав Лазаркевич — 1-ий секретар, Кирило Митрович — 2-ий секретар, Афанасій Половик — скарбник; члени Управи: Петро Йосипишин, Юрій Єремієв та Андрій Джала. На початку З'їзду д-р Я. Мусіянович сказав доповідь присвячену Головному Отаманові.

Із нагоди 100-ліття народження і 53-ої річниці трагічної смерти Головного Отамана Військ Української Народної Республіки Симона Петлюри, учасники З'їзду були присутні 25-го травня на Панахиді на цвинтарі Монпарнас 27-го травня на урочистій загальній Панахиді, де на могилу покладено вінок від З'їзду і були прапори Товариства. Учасники З'їзду були так само присутні на Святочній Академії у залі „Корто".

Дві конференції Міжнародного Року Дитини

Париж, Франція (СФУЖО і СУФ). — Із доручення Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, Союз Українок Франції взяв участь у двох міжнародних конференціях у Женеві. Перша з них — це засідання Міжнародного Комітету не-урядових організацій для Міжнародного Року Дитини, який зібрався 5 і 6-го квітня ц. р., а друга конференція — це був 4-ий Семінар Міжурядового Комітету для європейської міграції достосування й інтеграції постійних імігрантів, що відбувся від 8-го до 11-го травня. В обох випадках СФУЖО отримало офіційний статус обсерватора, відміченого в листі учасників. Делегатом на обидва зібрання з доручення СФУЖО та СУФ була п-і Марія Митрович, голова СУФ з Парижу. До обох конференцій українська делегатка внесла офіційні пропозиції про долю українських дітей в Україні та в діяспорі.

До Міжнародного Комітету для Року Дитини, внесено пропозиції, щоб взяти під опіку дітей ув'язнених та переслідуваних батьків в Україні. Делегатка подала документи про завернення посилок для родин переслідуваних батьків. Це домагання викликало живе й симпатичне зацікавлення численних делегатів. Репрезентантки Комісії внесли ці завваги до розглянення у дальшому періоді діяльности.

До четвертого Семінара внесено пропозиції, щоб у міграційних справах звернено увагу на політичних біженців, як на окрему категорію і щоб в акціях на користь імігрантів узглялнено потребу збереження власної культури й ідентичности національних груп у діяспорі поза традиційними асиміляційним процесом. Підкреслено теж, що групи імігрантів мали б користуватись деякими громадськими правами.

Ці пропозиції прийнято з великим зацікавленням і в основному їх внесено до офіційних резолюцій семінара. Зокрема делегації Канади, Австралії, Швеції, Ізраїля дуже активно включились у цю акцію. Помітно було, що совєтська делегація в обох конференціях осталась ізольована, без конкретних внесків і без підтримки інших, ніж сателітні держави, в противагу української делегації з діяспори.

Українська делегатка пропонувала, щоб до консультативних організацій в подібних конференціях були покликані такі репрезентативні організації, як Світовий Конгрес Вільних Українців та інші компетентні культурні, соціяльні, виховні організації. Взято теж до уваги основне домагання, щоб справи імігрантів і діяспор було розглядано в дусі багатокультурности, а не асиміляції.

ЧЕРВЕНЬ — МІСЯЦЬ ЗБІРКИ НА СКВУ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Конечна реформа

Сенатор Роберт Бирд із Західньої Вірджінії, провідник Демократичної більшости в Сенаті, повідомив, що ця Палата Конгресу вже цього тижня почне обговорювати проєкт додатку до Конституції ЗСА, який зліквідував би Колеґію Електорів. У Сенаті лідером руху в справі скасування Колеґії Електорів є демократичний сенатор Бирч Бай, який вже довгі роки вимагає, щоб президент і віцепрезидент країни були обрані безпосередньо виборцями під час загального голосування, а не посередньо, тобто Колеґією Електорів. Між іншим, президент Джіммі Картер теж заявив, що підтримує цю пропозицію.

Багато американських громадян навіть не були свідомі того, що хоча під час загальних президентських виборів у листопаді 1976-го року вони голосували чи то на демократа Джіммі Картера, чи на республіканця Джералда Форда, то щойно 13-го грудня того ж року Колеґія Електорів формально обрала Джіммі Картера на президента ЗСА. Згідно ж із Конституцією ЗСА, під час загальних виборів населення не голосує безпосередньо на президентського і віцепрезидентського кандидатів, а на список репрезентантів до Колеґії Електорів, в якій кожний стейт і Дистрикт Колюмбії має стільки представників, скільки має законодавців в обох Палатах Конгресу. Якщо в даному стейті один із кандидатів здобуде більшість голосів у загальному голосуванні, то тільки його „електори" входять до Колеґії Електорів, навіть якщо він у загальному голосуванні переміг свого противника в тому стейті тільки одним-двома голосами.

У 1970-му році Палата Репрезентантів була схвалила проєкт Додатку до Конституції в справі зліквідовання Колеґії Електорів 339-ма голосами проти 70-ох, але Сенат тоді відкинув цей законопроєкт. Тепер ця справа знову стала актуальною і цей Додаток підтримує багато видатних законодавців в обох Палатах Конгресу, а також, як згадано, президент Картер. Противляться Додаткові консервативні сенатори з обох головних партій.

Аргументи за скасування Колеґії Електорів різні. Поперше, в демократичній Америці президент і віцепрезидент таки повинні бути обрані безпосередніми голосами громадян, а не посередньо, через Колеґію Електорів.

Подруге, теперішня виборча система створює можливість, що кандидат може здобути більшість голосів у загальному голосуванні, але меншість у Колеґії Електорів і таким чином програти вибори. Таке вже трапилося тричі в історії ЗСА, а саме: в 1824, 1876 і 1888-му роках. Навіть в останніх президентських виборах у листопаді 1976-го року існувала реальна можливість, що Джіммі Картер здобуде більше голосів у загальному голосуванні, а Джералд Форд — більшість у Колеґії Електорів і таким чином виграє вибори. Аналітики тоді вказували і підкреслюють це й сьогодні, що якщо у двох більших стейтах 9,245 осіб були б віддали свої голоси на Форда, замість на Картера, то республіканський кандидат Форд тепер був би президентом ЗСА, бо здобув би більшість голосів у Колеґії Електорів, не зважаючи на те, що Джіммі Картер у загальному голосуванні здобув би 1,7 мільйона більше голосів, ніж Джералд Форд.

Критики дотеперішньої системи обрання президента і віцепрезидента за посередництвом Колеґії Електорів правильно твердять, що не можна допустити, щоб трапився четвертий випадок, що президентом країни стане особа, яка здобуде менше голосів у загальному голосуванні ніж його суперник. Тільки безпосереднє голосування громадян Америки на президентського і віцепрезидентського кандидатів запевнить, що голос кожного громадянина буде включений в остаточне підрахування, що голос кожного громадянина матиме однаковий вплив на вислід виборів та що в кожних виборах переможуть кандидати, які здобудуть підтримку більшости населення, отже, здобудуть довір'я більшої частини американського народу. Справедливість вимагає скасування небезпечної і фактично недемократичної Колеґії Електорів.

Згідно із запропонованим Додатком, якщо жаден кандидат не одержав би принаймні 40 відсотків голосів, бо поважна кількість виборців голосувала б на кандидатів менших партій, то тоді відбулися б додаткові вибори, але тільки між тими двома кандидатами, які в перших виборах здобули найбільше голосів. Ця постанова запевнила б, що президентом і віцепрезидентом ЗСА могли б бути тільки особи, які здобули б підтримку більшости населення. Отже, це ще один аргумент, що схвалення Додатку в справі ліквідації Колеґії Електорів — це конечна реформа.

Степан Женецький

МОСКВА ТА АФГАНІСТАН

Совєтський Союз, щоб щільніше окружити Китай і здобути більший дипломатичний та стратегічний вплив в Азії, захопив, за допомогою своїх ставлеників-комуністів, Афганістан.

Афганістан находиться у Східній Азії, між Індією, Іраном і червоною московською імперією. Простір 250,000 кв. миль; населення біля 8 мільйонів.

Захопивши цю країну під свій вплив, Москва мала кілька цілей: в першій мірі, щоб міцніше окружити Китай; другою важливою ціллю — це втиснутися між дві мусулманські держави: Ісламська Республіка Іран та ісламський Пакістан, щоб ослабити їхнє бажання до об'єднання, а тим самим і співпрацю.

Та в Афганістані Москві не так пішло, як вона плянувала.

Як повідомляють західні політичні й військові знавці, Афганістан поступово перемінюється в московський В'єтнам. Від самого початку захоплення влади в Афганістані московським ставлеником, комуністом Магометом Таракі, там діють протикомуністичні повстанці, які щораз більше поширюють свої впливи. Західні військові знавці подають, що на поміч афганістанському комуністичному урядові Кремль післав біля 3,000 своїх дорадників, в тому 1,000 військовиків, які помагають промосковському урядові боротися проти повстанців. Як подає совєтська преса, вже біля 40 таких московських дорадників загинуло з рук афганістанських партизанів. Повідомляючи про ці втрати, совєтська преса накидається з великою лайкою на Америку, Англію, Китай і Пакістан, закидуючи їм, що, мовляв, вони допомагають афганістанським повстанцям.

Виявляється, що Афганістан створив для Москви досить трудну і дуже незручну ситуацію. З одного боку, вона мусить допомагати своєму ставленикові Таракі, щоб не допустити до створення ще одної консервативної, релігійної держави біля своїх кордонів, яка співпрацювала б тісно з уже існуючими такими ісламськими державами, Іраком і Пакістаном; а з другої сторони, Кремлеві незручно вмішуватися в афганістанські справи мілітарно, чи навіть давати причину до підозріння на таке вмішування, бо це могло б спричинити те, що було викликало втручання Москви в Анґолі в 1975-76 рр. — велике протимосковське невдоволення в Америці, де ще свіжою є справа перевороту в Ірані. А це в свою чергу ще погіршило б справу ратифікації договору САЛТ II в Сенаті, зменшило б можливості зниження торговельної тарифи на московські продукти та скасування ограничення кредитів Америки для Совєтського Союзу.

Ще є й інші причини нервозности Москви із-за Афганістану. В'єтнам находився далеко від Америки на тисячі миль, а Афганістан є сусідом СССР.

Коли б Москві вдалося задержати і поширити свої впливи в Афганістані, то цим вона забила б свого клина між Іраном і Пакістаном, а це дало б їй велику перевагу в політичній грі на території південної Азії, а навіть цілої Азії.

Як подають західні кореспонденти з Москви, кремлівські ватажки починають в останньому часі дуже залицятися до провідників ісляму, щоб як не перетягнути їх цілковито на свою сторону, то бодай зробити їх невтральними в розгрі із Заходом, докладніше з Америкою. Москва, надаючи передачі по радіо, призначені для Ірану, а посередньо для Афганістану, увесь час наголошує, що іслям і комунізм мають багато спільного: бажання миру і піднесення життєвого рівня для людства — і тому вони повинні йти разом.

Проте, Кремль не вдовольняється тільки самою пропаґандою. Щоб задержати під своїм впливом Афганістан, він приготовляється і мілітарно. Західні розвідки повідомляють, що москалі організують зі своїх громадян, узбеків і таджиків 70,000 армію, яка має за завдання вдержати і закріпити Афганістан під „опікою" Москви. А таджиків і узбеків вона набирає до тієї армії тому, щоб, коли Захід протестуватиме проти мілітарного вмішування москалів в Афганістані, вони могли б викрутитися тим, що, мовляв, в цій армії воюють „афганістанці"... Наївний Захід правдоподібно в це повірив би, як часто вірить московським брехням.

У грудні 1978 р. комуністичний ватажок Таракі приїздив до Москви. Тоді на зустріч йому виїхав на летовище сам новий московський цар, Ілліч II, Брежнєв, що свідчить, що Москві дуже хочеться задержати цю азійську країну у своїх кігтях. Тоді в Москві заключено між СССР і Афганістаном договір „миру і приязні". Як вірно оцінюють деякі західні політичні коментатори, цей „договір" дав москалям підставу вмішуватися в справи Афганістану, а властиво ним управляти.

Але після того договору, справи комуністів в Афганістані сильно погіршали, дії протикомуністич-

(Закінчення на стор. 3)

Зиновій Квіт

СКІЛЬКИ УКРАЇНЦІВ У ЗСА?

Як багато нас в Америці, цього ми досі не знаємо і ніколи не знатимемо, якщо проґавимо перепис населення ЗСА в 1980 році.

Як можна його проґавити? Ось переді мною пробний 20-сторінковий формуляр для перепису (1978 Census of Lower Manhattan, South of Huston Street). Його треба було виповнити і вислати до уряду до 12-го вересня 1978 року. Так як мене поінформував урядовець нашого міста, то такі самі формулярі будуть вислані людям у 1980 році, але він додав, що кожна родина дістане тільки перших 5 сторінок, а цілий 20-сторінковий одержить щоп'ята родина.

Це мене трохи вразило і неґативно наставило проти цього, хоча на 6-ій сторінці під ч. 13, між іншими, подана і українська національність як приклад до виповнення. Кажу „неґативно" тому, що частину з поданням національности виповнятиме лише кожна п'ята родина і це вже не дасть точного числа нашої кількости. Цю частину можна б було подати під ч. 4 на другій сторінці або під ч. 7 також на тій же сторінці. Але тут ми фігуруємо лише як „white". Сторінки від 6-19 — це повторення для виповнення інформацій про інших осіб у родині, чи для цих, що живуть в цьому ж будинку.

Якщо б після перепису населення ми хотіли довідатися скільки є греко-католиків у ЗСА, то не будемо знати, бо немає місця для виповнення віровизнання. Подаю тому „греко-католики", бо, звичайно, так себе подають наші Закарпатські брати; навіть ці пословачені чи змадяризовані. Із-за браку місця для віровизнання на формулярі не будемо знати, яка віровизнанева група в ЗСА — найбагатша чи найбільша. Але, якщо наша преса, всі організації і всі церкви вже тепер візьмуться освідомлювати громадян у справі перепису, то тоді будемо знати приблизно скільки нас є, помноживши кожного п'ятого повного (20-сторінкового) формуляра на п'ять.

Ще трохи часу перед нами. Відповідні люди, організації і церкви можуть справу перепису точно простудіювати і поробити у Вашінґтоні (U.S. Dept. of Commerce Bureau of the Census) відповідні заходи, щоб було включено точку про віровизнання та висилку повного формуляра до всіх, а не до кожної п'ятої родини. Добре було б заохотити до такої акції всі інші національності, щоб скріпити дію.

Якщо цього не зробимо, то знову проґавимо добру нагоду довідатися скільки нас і яка наша потенційна сила. Знати про це — це знати про свою майбутність у цій країні.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У Торонтонському „Вільному Слові" з 26-го травня появилася обширна рецензія п. Романа С. Голіята на мою книжку „Життя — події і люди" (Ню Йорк, 1976). Рецензентові вільно було, очевидно, бути „розчарованим" тією книжкою і написати свої критичні завваги по лінії свого розчарування. Але є там два сутні моменти, що їх треба спростувати:

1) Рецензент пише: „...Автор починає свою мемуаристику Визвольними змаганнями, своєю участю в рядах Січових Стрільців, але не як фронтовик, тільки канцелярійний працівник..." Звідкіля Рецензент взяв таку інформацію — це його тайна. Фактом є, що я ніколи не служив ані в Українських Січових Стрільцях (галицька формація з 1914 року), ані в Січових Стрільцях (київська формація з 1917 року). Про свою військову службу в 35-му полку „крайової оборони" австрійської армії і про свою участь у битві під річкою Жовнівкою під Бережанами, де попав у російський полон подано на сторінках 19-21 книжки.

2) Ствердивши, що так звану „нормалізацію" у 1935 році підготовило „Діло" (що відповідає правді), Рецензент пише далі: „...Те саме стосується попередньої політики цієї політичної групи з „радянофільською" плятформою. Її проповідувала ця редакція „Діла" від 1924-1929 років включно. Як „нормалізація" наробила багато заколоту в українському суспільстві, так діяла також „радянофільська" плятформа. (Скидати відповідальність за це не годиться ред. Кединові на кого іншого — РСГ). Стверджую рішуче, що ніякої „радянофільської плятформи" за ввесь час існування львівського „Діла" ніколи там не було. Щодо моєї участи у тій „дії", то в роках 1926-1930 я був кореспондентом „Діла" у Варшаві, жив постійно у Варшаві і на нікого ніякої вини за дії редакції не скидав.

Ці два приклади можуть послужити за критерій й деяких інших тверджень у тій рецензії, включно з фахово-джентлменським твердженням, що Кедрин погодився написати книжку, „але під умовою, що кожна сторінка машинопису буде заплачена". Умову про гонорар за книжку підписав, крім покійного Петра Постолюка, ще, слава Богу, живий другий видатний громадян з Філядельфії. Він може потвердити, які то маєтки дістав автор книжки, яку писав два роки.

червень, 1979

І. Кедрин

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Панько Незабудко. ЕМІҐРАЦІЙНІ РОДЗИНКИ, гумористично-сатиричні оповідання, нариси, фейлетони і репортажі. Обкладинка у виконанні Ольги Пастухів. Видавництво Юліяна Середняка. Буенос-Айрес, 1978 ст. 202.

Про Панька Незабудька писали ми в „Свободі" (27-го червня 1975) і радили прочитати аж 46 сміховинок і сатир, щоб забути про щоденні клопоти. В цій новій книзі творів П. Незабудька маємо 49 сміховинок. У першій частині, що зветься „В таборовій республіці" — 17, і в другій „Наші в Америці" — 32 „еміґраційні родзинки".

Автор поділив свої родзинки на групи і називає їх за змістом так: громадські родзинки, політичні, культурні, наукові, церковно-релігійні, соборницькі, загумінкові, прогресистські й приватні.

До „Приватних" можна зарахувати „Яка професія найкраща". Там читається, що „є різні професії на світі", але, мабуть, немає, такого професіоналіста, щоб „усім своїм клієнтам міг догодити". Та авторів приятель Клим має таку професію, що всі його клієнти вдоволені. Він столяр і робить труни для небіжчиків, „догоджуючи всім, ще ні разу не мав випадку, щоб якийсь небіжчик прийшов і зганчував його роботу".

В „На цьому й тому світі" автор сміється з того, як то в нас часто хвалять покійника саме ті особи, які за життя його найбільше ганили... Ось письменник, що дещо написав та й далі пише, але це мало кого переконує. Особливо літературних критиків, які не дають йому й дихнути, графоманом називають і знищувачем паперу.

Та після смерти „найбільший літературний погромник" називає його „великим гумористом і сатириком, талановитим письменником і поетом із таким талантом, що межував із геніяльністю".

Автор „Еміґраційних родзинків" таки має талант, хоча трохи менший від того, який йому приснився... Читачі побачать це, читаючи його книжку, яка коштує тільки 5.50 дол. Замовляти на адресу: Anatol Demus, E. 940 - 18th Ave. Spokane, Wash. 99203.

У СТОРІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ. Альманах Українського Народного Союзу на рік 1979. Річник 69-ий. Видавництво „Свобода". Джерзі Сіті-Ню Йорк, ст. 254. Редактор: А. Драган, коректор: Людмила Волянська, обкладинка: Богдан Титла.

Дехто може дивуватися, що цей Альманах на 1979 рік, у якому є стаття „Що таке календар?" і „Календар" (місяці), появився аж на весні ц. р., а не в грудні минулого, та коли він побачить зміст цієї цікавої і саме тепер актуальної книжки, — то забуде про спізнення цього видання, бо в ньому більше як третина змісту присвячена сторіччю від дня народження Головного Отамана Симона Петлюри, яке саме тепер українці у вільному світі почали відзначувати.

Цьому сторіччю присвячені поезії Б. Лисянського, О. Тарнавського, Б. Кравцева та О. Веретенченка. Основну розвідку про Головного Отамана Військ Української Народної Республіки та голови її Директорії дав генерал хорунжий К. Мандзенко: „Петлюра, петлюрівці, петлюрівство (7-36). Провідна думка цієї статті: „Симон Петлюра — один із небагатьох, відчув, що єдина правда української національної ідеї — це її державний зміст, який повинен опертися на збройну силу цілого народу". Петлюра вірно сказав: „Москва — наш відвічний ворог, і ніякі вивіски — чорні, білі, червоні чи інші — нічого в тому не змінять".

Улас Самчук пише про „Державну концепцію С. Петлюри" і твердить, що „ця концепція держави не перестала функціонувати і досі навіть там за залізними границями".

Іван Кедрин стверджує, що тепер вже „ніщо не буде всилі поділити український нарід так, щоб він не міг іти одним фронтом за відзискання свободи".

Професор В. Трембіцький подав „Документацію українського державного самовизначення" (53-69), яка свідчить, що треба поборювати „абсурдність якогось плебісциту в Україні".

Професор М. Степаненко вичерпно показує, як в підсовєтській літературі „заповзялися послідовно знищувати Симона Петлюру „зброєю слова".

Друга важлива проблема в цьогорічному Альманахові — це відзначення 85-річчя Українського Народного Союзу. Про це пише найкращий знавець історії УНС — редактор А. Драган, який повторює за „найбільшим союзовцем" д-ром Лукою Мишугою, що „щось більшого, впливовішого і вартісного як УНС ми на цій землі вже не збудуємо".

Головний секретар УНС В. Сохан твердить, що „Український Народний Союз є союзом ідеї-праці" і що „треба скріплювати цю нашу заморську твердиню", щоб осягнути „нашу спільну велику мету".

Д-р В. Душник (по-англійськи) пише про УНС як „про піонера і носія українства в Америці". В другій англійській статті ред. І. Длябога інформує про те, як група українців в Києві старається про те, щоб Москва здійснювала умову, яку підписала в Гельсінках.

О. Сокольський пише про Канаду, М. В. (европейський турист) про Америку, а М. Клячко про Львів.

Т. Кравчина цікаво оповідає, що побачив „нехристь" у вільному світі, прибувши туди після 40 років, прожитих у совєтській тюрмі народів. С. Кіндзерявий-Пастухів повчає „Про любов Христа". Л.

(Закінчення на стор. 4)

Остап Тарнавський

МИКОЛА РУДЕНКО — ПАСКАЛЬ ДОБИ СОЦРЕАЛІЗМУ

(4)

Своє прозріння бачить Руденко, як визволення з лабетів пропаганди, що в її полоні мусів жити:

Я ніби вийшов із полону,
в якому змалку виростав.
Уже не гнусь, не б'ю поклони —
немов царем учора став.
...Порозганяю лжепророків,
мов круків, що товчуть сосну.
Нехай бодай на схилі років
без них розковано зітхну.
Це ви — годовані, зловісні,
чорніші, ніж підземний світ,
закутий дух моєї пісні
довбали стільки зим і літ.
І як не дивно, я вам вірив.

І тут у Руденка, після прозріння, після того, як пізнав він чорну роботу лжепророків, вихованих на фальші соцреалізму, що голосить таку реальність, яка потрібна в абсолютизмі, щоб закувати вільний дух людини, коли усвідомив, що „Темрява панує кругом і ніякого світла", — приходить нова проповідь, бо поет зрозумів, що йому приречено виявити існуючий фальш і вказати правильний шлях до правди і світла.

Якщо очима чесної душі
ти бачиш ті сонця —
будь атеїстом.
Бо не в молитвах суть, товариші,
молитись можна гопаком і твістом.
Молитись можна молотом, пером,
хрестом, чи п'ятикутною зорею...
Аби душа наповнилась добром
і нап'ялась вітрилами на реї.
Щоб корабель твій вирушив у путь —
туди, де світло правди не вгасає...
Добро і Світло!
І не в тому суть,
від Маркса це прийшло, чи від Ісаї.

Поет знає догму і він проти догми. Неважно, з якого світогляду, від якої системи людина набирає розуміння про світ. Важливо, щоби людина змагала до Правди і до Світла і в тому на поміч людині приходить її совість, бо совість у Руденка — це остаточне мірило вартости людини:

Та хай ніколи совість не мовчить —
хай пам'ятають і сини і внуки:
хто голови стинає, щоб навчить,
той не несе ні правди, ні науки.

Відклик Руденка до людського сумління побудований на глибокому переконанні, на вірі, що для людини в її існуванні на просторі віків є дві величини: це вона сама, а головно її сумління — найвища людська прикмета, що дозволяє розуміти і відчувати й знати ясність і темноту, добро і зло, та й друга величина — це вічний світ; дві головні величини, що вводили у подив Канта.

Той світ, що у тобі, не знає меж.
Там бій гримить. Там творяться планети.
І, може, там диктаторові теж
складають оди слюнтяї-поети.
І конвоїр когось жене в барак...
Тоді у тебе тромб, чи, може, рак.
Дві сили творять світ — Добро і Зло.
То ж обирай, кому із них служити.
Де б ти не був, і щоб там не було,
ти не зумієш поза ними жити.
Що важать наші суперечки вперті,
коли Добро і Зло не знають смерти?
Бо всесвіт ні великий, ні малий —
Йому оці поняття невідомі.
Ти також всесвіт!...
Власну душу злий
з Його Добром, бо Всесвіт в кожнім домі.
В людині розкриваючи Людину,
ти розпізнаєш істину єдину.

З такою проповіддю, проповіддю про моральний закон, що єдиний рішає про вартість людини в часі і просторі, звертається Руденко до своїх сучасників. Він не тільки проповідує про вищість Добра над злом і перевагу Світла над темнотою, як і Паскаль у своїх „Провінціяльних листах" безмилосердно картав єзуїтів за безсоромне фальшування духу (faussete d'esprit), так і Руденко з іронією говорить про тих, хто прийняв накинену систему соцреалізму, викриваючи слабості і приниженість покірних служителів режиму:

Хай багатіють вправні романісти,
з томів будують паперовий мол.
Їм, неборакам, треба пити, їсти
та няньчити казенний ореол.

або

Слова накидані докупи —
давно вже справа не нова.
Передусім — які слова —
вони живі, чи тільки трупи.
П'яненькі лірники-поети
співають нам про зло й добро,
але приймають за Дніпро
холодний плин німої Лети.

— чи ще один зразок:

Отут живуть лауреати,
а там живе чиновний люд...
Навчись брехати, щоб до хати
тебе покликав лизоблюд.
Тоді дивись: тебе помітять.
Благословляючи у путь,
в газетах праведно освітять
і ветераном назовуть.

У своїй проповіді Микола Руденко висловлюється в рамках поняттєвої ментальности совєтської людини. Поняття Добра і Зла він ставить не тільки у відношенні до морального закону, але й нав'язує його до марксівської проповіді про побудову комунізму, тож нав'язує до майбутніх поколінь, що мали б у цій системі жити. У вірші „Правнукові" поет звертається до цієї людини майбутнього:

Правнуче мій! Ти один з юнаків
тих, за яких ми в боях помирали.
Вийди до мене з майбутніх віків —
вийди, піднявши космічне забрало.
Все ми спалили заради мети —
Все, що лишилось од світу старого.
Бога відкинули — богом став ти.
В тебе ми вірили гордо і строго.
Вірили так, що спіткались уста,
гуснула кров під рубцями старими.
Вірили так, як в Ісуса Христа
ті, що вмирали в далекому Римі.
Хто ти такий? Чи не марна була
наша рвучка, самовіддана спроба?

(Продовження буде)

Похорони сл.п. проф. Івана Вовчука

У Пітсбургу, ЗСА, після важкої операції, несподівано на 77-му році многогранного і творчого життя, помер у понеділок, 14-го травня визначний політичний і громадський діяч, сл. п. проф. Іван Вовчук.

У середу ввечері у похоронному заведенні, в присутності Родини і приятелів Покійного, о. Микола Федорович відправив Парастас, в якому взяв теж участь Голова Проводу ОУН Ярослав Стецько, який спеціяльно прибув до Пітсбургу на похорони. З Великої Британії на цій жалобній відправі був Ярослав Деременда, а з місцевих, між іншими, В. Мазур і А. Никончук.

На запрошення п-і Ліди Вовчук і її синів Вадима і Андрія,, пізно того вечора Голова Проводу Ярослав Стецько, разом із названими вище, відвідали її вдома, де п-і Ліда розповіла про останні дні життя її мужа, вказала на архіви покійного Професора і висловила побажання, щоб його творчий спадок видати окремим збірником заходами середовища, в системі якого до своєї смерти віддано працював сл.п. проф. Вовчук. Смуток і горе Родини, в тому п-і Ліди злагіднювали теплі слова признання Голови Приводу для Покійного за його великі заслуги для ОУН та її визвольної боротьби, зокрема в ділянці спеціяльних завдань для України.

Похорони Покійного відбулися другого дня, у четвер, 17-го травня. Вранці, після короткої відправи в похоронному заведенні, тлінні останки Покійного перевезено до української православної церкви св. Володимира в Пітсбурзі, де зібралося кілька десяток людей: Родина, друзі по ідеї і знайомі. Похоронні відправи відслужили о. протоієрей Микола Немержицький і о. Ю. Гнатко, який прощав Покійного від місцевої православної громади і Родини. Глибоко зворушливим моментом при „останньому цілуванні" був цей, коли до домовини мужа підійшла п-і Ліда і поцілувала його руку. Це був чуттєвий, особливий вияв не лише її любови, але й незвичайного респекту до покійного мужа, визнання величі людини, яка відійшла у вічність, що й підкреслено в клепсидрі. Проводу ОУН.

Із церкви похоронний кортеж переїхав на цвинтар Св. Трійці в Корнебі. Там у цвинтарній каплиці відслужили спільно панахиду о. монс. Ярослав Данильчук, декан української католицької церкви з о. протоієреєм М. Немержинським і о. Ю. Гнатком — української православної церкви, що віддзеркалювало прагнення сл.п. проф. І. Вовчука, як віруючого християнина з візією рідної Української Християнської єдиної Церкви.

Багате в признання слово для покійного проф. І. Вовчука за працю і заслуги для ОУН з висловом прощальної подяки, виголосив в каплиці Голова Проводу ОУН, Ярослав Стецько. Надзвичайно зворушливо звучали, пов'язані з покладенням на домовину грудки землі з могили Тараса Шевченка, такого змісту слова:

„Дорогий Друже Іване!

Ти мріяв про Дніпро, про Київ, про свою рідну Полтавщину, про Канів! Ми не можемо сьогодні сповнити тієї Твоєї мрії, але ми принесли зі собою грудку землі зі святої могили з Канева, з могили нашого генія Тараса Шевченка і її, цю грудку землі я складаю на Твою могилу! І завдяки їй, цій грудці Шевченківської землі, ця земля чужа, в якій Ти спочиваєш, буде Тобі легкою!"

З каплиці перевезено тлінні останки Покійного і покладено на марах над викопаною могилою. Хтось із присутніх започаткував „Видиш, брате мій...", інші підхопили і понеслась сумна мелодія, розніжнюючи прощальні почуття присутніх.

По полудні в одному з невибагливих ресторанів в Пітсбурзі відбулася поминальна трапеза для учасників похоронів, під час якої, склавши співчуття Родині по втраті патріярха-голови роду Вовчуків, прощальне слово виголосили: Ярослав Деременда з Великої Британії в імені друзів націоналістів, Ради, Президії і членів СУБ-у, Крайової Управи СУМ, Української Видавничої Спілки і Редакції „Визвольного Шляху". Проф. В. Омельченко мав слово від УККА, Володимир Мазур прощав від Головної Управи ООЧСУ, а А. Никончук від УНП та друзів з Пітсбургу.

ЯД

МОСКВА ТА АФГАНІСТАН

(Закінчення зі стор. 2)

них партизанів дуже посилилися. Афганістан — це країна високих гір, великих лісів, долин і є ідеальним тереном для партизанів. Марксистські ідеї Таракі — насильна земельна реформа, тобто колективізація приватних господарств, переслідування мусулманської віри, касування ісламських звичаїв тощо викликали спротив серед консервативного ісламського населення Афганістану, наслідком чого сильно зросли і далі зростають дії протикомуністичних партизанів. Як подають західні кореспонденти з Афганістану, у 24 районах, на всіх 29, того краю, йдуть завзяті бої між комуністичними прихильниками Таракі та партизанами, які належать до різних національних меншин і племен. Для поборювання повстанців Таракі вживає совєтських гелікоптерів і танків.

Москва, боячись американської і світової публічної опінії, є дуже обережна відносно подій, її вмішування та плянів щодо Афганістану. Коли 11-го червня в Кремлі був на відвідинах прем'єр-міністер Індії, Мораді Десай, то в розмовах з ним Брежнєв лише ограничився до перестороги, щоб світ, значить Захід, не вмішувався до справи Афганістану, а при тому додав, що „Ми не залишимо наших приятелів у біді". (Але у випадку китайського „покарання" В'єтнаму, Москва не спішилася з допомогою).

Цю заяву Брежнєва совєтські середники масового поширення — часописи, телевізія, радіо — повторюють з того часу кожного дня.

Молоді українські активісти зустрілися з кандидатом на посадника

Дня 9-го квітня відбулася у Філядельфії зустріч представників громадянства з Вілліямом Ґріном, одним з кандидатів на посадника Філядельфії та з чотирма іншими кандидатами. Зустріч була замітна тим, що її організувала група молодих українців, яка прийняла назву Українсько-Американський політичний кокус. Її речником є Роман Швед, студент архітектури та інші. Активні члени тієї групи — Роман Петик, Роман Кнігницький та Михайло Наконечний. Роман Швед є також заступником голови філядельфійського відділу „Самопомочі", режисером студентської секції „Театру у П'ятницю", членом філядельфійської Української Ліґи проти Знеславлювання та активним членом у спортовому Т-ві „Тризуб" і т. п.

У згаданій зустрічі від українців взяло участь коло п'ятдесят запрошених представників українських організацій, очолених професором д-ром П. Стерчом, головою Відділу УККА у Філядельфії.

Крім популярного у Філядельфії Вілліяма Ґріна, учасниками тієї зустрічі ще був суддя Джозеф Ґленсі, який кандидує на суддю Найвищого Суду Пенсильванії та трьох кандидатів на інші пости.

Метою тієї зустрічі було представити кандидатів представникам українських організацій, предклавши кандидатам різні домагання української громади, як наприклад, номінування новим посадником українців на деякі пости міської адміністрації, призначення деяких фондів на потреби українського шкільництва тощо.

Р. Швед з'ясував, що у Філядельфії існує велика, добре зорганізована, сильна українська громада, однак, не є заступлена у адміністраційному апараті Філядельфії.

Після формальної частини, представники української громади дискутували з кандидатами над різними порушеними питаннями, при буфеті що його приготовили організатори зустрічі.

Українсько-американський Політичний Кокус плянує улаштувати зустрічі теж із іншими кандидатами до найближчих, а опісля і до інших виборів, працюючи у тому напрямку, щоби українці стали в Америці активним політичним чинником.

У Філядельфії чимраз більше замітна молода зміна. У додатку до активного і популярного Комітету Оборони Валентина Мороза ми бачимо у Філядельфії активну Українську Лігу проти Знеславлювання; Комітет для впровадження україноознавчих предметів до філядельфійської шкільної системи; групу студентів та молодих алюмнів Темпел університету, які щороку влаштовують, під проводом проф. Вол. Бандери, добре підготований „Український Форум Темпел університету"; групу молодих членів „Тризуба", які недавно довели до купна великої спортової площі і мають амбітний плян розбудувати її у великий спортово-розривковий Осередок і останньо, Українсько-американський Політичний Кокус.

Однією із головних причин чимраз більшого політичного і громадського активізму молодого українськоого покоління Філядельфії є зрозуміння і підтримка тих починів молодого покоління серед нашого громадянства та наших організацій Філядельфії.

Я. Татомир

Нарада членів і прихильників УТЦентру в Америці

У пообідових годинах, 28-го квітня ц. р. у приміщенні НТШ в Ню Йорку відбулася нарада представників членів-товариств, фізичних членів та прихильників Українського Термінологічного Центру. Ця установа постала в 1965 році, як автономна клітина НТШ та УВАН, з метою сприяти розвиткові вільної української термінології та популяризувати її серед українців у діяспорі.

Нараду відкрив діловод УТЦ інж. Михайло Пежанський та представив присутнім діючого голову центру інж. Анатоля Вовка. Голова привітав присутніх, коротко з'ясував мету наради та подав порядок нарад, який прийнято. До президії наради запрошено представника НТШ в УТЦентрі проф. д-ра Василя Лева та представника УВАН ред. Леонида Лимана. На секретаря запрошено інж. Михайла Плахтія. На початку нарад інж. Пежанський відчитав прощальне слово від УТЦентру, яке він виголосив над могилою довголітнього голови Центру, сл. п. редактора Вячеслава Давиденка, який відійшов у вічність у квітні минулого року. Присутні короткою мовчанкою вшанували його пам'ять.

Інж. Вовк та Пежанський розказали ширше про діяльність УТЦ від часу його утворення. Вона полягала у влаштуванні конференції та виставок пов'язаних з термінологією, читанні доповідей на різних форумах та в термінологічній допомозі авторам, установам та видавництвам. Власна видавнича діяльність проявлялася у виданні двох чисел Бюлетеня УТЦ, Довідника для працівників Центру, короткого Летунського словника та Словника вибраних термінів і назв, що друкується частинами і є фінансований ТУІА. Дуже важливим осягом Центру, а зокрема його ініціятора — інж. Пежанського, треба уважати скомплектування мікрофільмів понад трьох десятків рідкісних термінологічних словників, надрукованих в 20-их та 30-их роках нашого століття і виданих у більшості Всеукраїнською Академією Наук у Києві. Московсько-совєтський режим в Україні ці словники згодом заборонив та знищив, разом із їхніми укладачами. В архіві УТЦентру зберігаються також манускрипти ряду інших цінних словників, яких досі не видано через брак фінансових засобів. Наше патріотичне громадянство могло б тут багато допомогти.

У дальшому порушено справу кращої співпраці із членами-товариствами, засновниками. УТЦ. (Таких товариств було 14). Заплянувано також придбати більше індивідуальних членів-осіб, яка категорія передбачена статутом. Управа УТЦ, у співпраці з д-ром Іваном Новосівським, опрацює проєкт деяких потрібних поправок і доповнень до статуту для схвалення найближчими Загальними зборами Центру, що повинно б відбутися до року.

У дискусії пройденого шляху та плянів на майбутнє жваву участь брали присутні на нараді представники товариств інженерів, лікарів, правників, журналістів, бібліотекарів, жіночих організацій тощо. Тому, що деякі пости в Управі УТЦ необсаджені, до Управи кооптовано інж. Степана Процюка та інж. М. Плахтія. Висловлено признання інж. Василеві Мисакові, який в час багаторічної бюджетової кризи в Центрі на власний кошт продовжував передплачувати українські підсовєтські фахові журнали для бібліотеки УТЦ.

Наприкінці наради голова УТЦ прочитав проєкт комунікату до преси, який, після короткої дискусії, члени наради одноголосно схвалили. У комунікаті висловлено також радісне привітання мужньому борцеві за права української культури Валентинові Морозові, який тільки день перед нарадою прибув до ЗСА з каторги.

Д-р Ол. Соколишин

Відділ УККА Делеварської Округи в Честері відзначив однорічча своєї праці

Відділ Українського Конгресового Комітету Делеварської Округи в Честері, Па., закінчив однорічча своєї праці Загальними Зборами 18-го березня ц. р.

Згадані Збори, на які появилось коло 30 членів та декілька гостей — відкрив діючий голова Василь Пастушок о год. 3:30 після полудня, стверджуючи, що на Збори прибула відповідна кількість членів потрібна до важливостей Зборів. Опісля він попросив о. Петра Липина, пароха Української Католицької Церкви провести вступну молитву.

Після молитви, на внесення автора допису, Збори вибрали Президію в такому складі: Василь Пастушок — президент, о. Петро Липин — заступник президента та двох секретарів — Яро Салдан і Стефан Біда.

Після уконституування Президії присутні одноголосно прийняли порядок Зборів, що його предклав предсідник.

Протокол з минулорічних Загальних Зборів відчитав Іван Федак, який присутні теж одноголосно приняли до відома.

Приступаючи до звітування за минулий рік, предсідник зборів Василь Пастушок заявив, що минулий рік був роком великих досягнень як у моральному, так і матеріяльному розумінні цього слова.

Крім звичайних імпрез, як Академія в пошану Т. Шевченка та Листопадова Академія — Відділ УККА зорганізував і вміло перевів дві дотепер не практиковані в нашому місті імпрези, а саме Концерт української пісні і танцю, який влаштовано силами із Філядельфії та „Маланчин вечір". Ці дві імпрези принесли чистого прибутку на суму понад 1,300 долярів, які призначено на стипендійний фонд для незаможних студентів українського походження. Звітодавець пояснив, що обрано окремий Стипендійний комітет, який вкоротці має занятися правним оформленням стипендійного фонду та його зреалізування. Бесідник рівнож поділився своїми плянами на будуче, а саме він плянує влаштувати український фестиваль, у Роз Трі парку біля Мідії, Па., в якому мали б виступити знову чоловічий хор „Прометей" і танцювальна група „Волошки". Ці обидві одиниці з Філядельфії. Дирекція цього парку вже погодилась на влаштування такого фестивалю в червні ц. р.

Опісля звітувала п-і Е. Лесик, яка є касиркою та книговодом нашого Відділу. Бесідниця у подробицях переповіла про прибутки та витрати в минулому році, згадавши, що, крім звичайно ощадностевого конта в нашій Кредитовій Кооперативі, вона відкрила спеціяльне конто на Стипендійний фонд. Наш Відділ теж має чекове конто в Провіденс банку в Свартморі і з цього конта вона виплачує щоденні витрати. Бесідниця закінчила свій звіт тим, що вона, при допомозі збірщиків УНФ, зібрала на терені нашого повіту понад 1,600 долярів до Народного Фонду.

За неприсутнього на зборах культурно-освітнього референта Володимира Корчинського, його письмовий звіт відчитала Теодозія Пастушок. У тому звіті він вказав, що мимо різних перепон у праці, він підготував Академію в честь Шевченка та Листопадову Академію, виступаючи на тих святкуваннях з хором при Українській Католицькій Церкві, якого він є диригентом. Він також виголосив дві промови з рамени Відділу УККА на громадських святкуваннях.

Останнім від Управи Відділу звітував автор допису, як референт преси і зв'язків. У минулому році він приготовив і опублікував в нашій щоденній пресі десять дописів українською мовою про різні імпрези, що їх влаштував Відділ УККА або тільки їх спонзорував.

Згадавши про зв'язки з іншими організаціями, що діють на терені нашого міста, він сказав, що написав і вислав понад 50 різних листів, а крім цього він рівнож опублікував одне Звернення до громадянства і більш чим п'ятсот примірників було роздано біля наших церков перед Великою Маніфестацією в Ню Йорку в листопаді минулого року.

За Контрольну Комісію звітував її голова проф. Стефан Микита, який у своєму звіті вказав на порядок ведення книг касиром і його точність, сказавши, що Контрольна Комісія не найшла ніяких помилок чи неточностей у книговеденні.

Він, в імені Контрольної Комісії, поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі. Внесок цей піддержав Данило Паньків і Дмитро Молодовець. На прохання предсідника зборів — присутні приняли цей внесок одноголосно.

Відтак предсідник попросив автора допису, як голову Номінаційної Комісії предкласти листу кандидатів до керівних органів нашого Відділу.

Мгр Володимир Сич — найперше повідомив присутніх, що Номінаційна Комісія складається з таких осіб: мгр Володимир Сич — голова та члени: п-і Е. Лесик, Яро Салдан, Ігор Кізюк і Іван Федан. Опісля він відчитав листу кандидатів, передавши український примірник українському секретареві, а англійський список англійському секретареві.

Голова Номінаційної Комісії також пояснив, що згадана Комісія працювала майже два місяці над предкладеною листою і він уважає, що кандидати на тій листі є вповні кваліфіковані заняти відповідні пости, тому й він просить приняти ту листу в повному її складі. Його внесок підтримав Данило Паньків, Богдан Малецький і Дмитро Молодовець.

Предсідник Зборів зарядив голосування над цією листою, і її одноголосно принято.

До нових керівних органів нашого Відділу ввійшли такі особи: Екзекутива: Василь Пастушок — голова, Іван Федак — 1-ий містоголова, Михайло Ковальчук — 2-ий містоголова і зв'язки зі школами, Теодозія Пастушок — кореспонденційний секретар, Любов Лесик — секретар української мови і преса, Стефан Біда — секретар англійської мови і зв'язки з молоддю, Евфрозина Лесик — фінансовий секретар, Марія Карман — культурно-освітній референт, Тамара Возьна — референт суспільної опіки, Богдан Малецький — організаційний референт, Микола Купчик — зв'язковий офіцер з урядовими чинниками та Володимир Крамар, Григорій Ціхановський, Ярослав Клюка — збірщики Народного Фонду; члени Управи: Володимир Кузик, Осип Бандирський, Дмитро Молодовець і Яро Салдан; Контрольна Комісія: проф. Стефан Микита, Василь Кий та Осип Кізюк; Громадський суд: мгр Володимир Сич, д-р Евген Захаріясевич і Данило Паньків.

Після приняття листи новообраних керівних органів Відділу, Василь Пастушок подякував Номінаційній комісії за її працю і звернувшись до присутніх, він попросив забирати голос у різних справах, зв'язаних із діяльністю нашого Відділу.

У дискусії над звітами забирали слово такі особи: проф. Микита, Василь Кий о. Липин, Яро Салдан та інші. Дискусія велася довкола Стипендійного фонду та його оформлення. Новообраний голова Василь Пастушок пояснив, що вкоротці після зборів відбудеться засідання Стипендійного комітету і цілої Управи і тоді всі справи зв'язані зі Стипендійним фондом будуть полагоджені.

Після вичерпання всіх точок Загальних Зборів предсідник їх закінчив і о. Липин провів молитву подяки.

Мгр Володимир Сич

УЛТПА перед черговою конвенцією

Українське Лікарське Товариство Північної Америки, мабуть, найбільше і найстарше професійне товариство американського континенту, готується інтенсивно до вісімнадцятого Делегатського З'їзду полученого з науковою конференцією. Це вже вдруге відбудеться такий з'їзд у Чікаго, де зараз діють Керівні Органи товариства. З'їзд відбудеться у днях від 30-го червня до 3-го липня ц.р. Наукова Конференція, яка забезпечить учасникам вісім годин кредитів першої категорії, відбуватиметься у клінічних приміщеннях Раш університету, виповнивши один цілий день, а саме понеділок, 2-го липня. Делегатський З'їзд, який відбувається щодва роки — це не лише формальні загальні збори для вибору нових керівних органів чи нагода на заслужену чи не заслужену критику. УЛТПА так за своїм статутом, а ще більше своєю діяльністю постійно підкреслює в першу чергу свій громадсько-професійний характер, та свою органічну пов'язаність з українською зорганізованою спільнотою. Так як колись в минулому, на рідних землях, український лікар йшов в авангарді громадських активностей і відзначався жертвенністю на національні цілі, так само тут в Америці, чи в інших країнах нашого поселення він залишився вірним світлій традиції своїх попередників.

Якщо візьмемо до уваги громадський характер УЛТПА, то треба ствердити, що він є сумою різних форм активности його членів. Скептикам і зацікавленим раджу завдати собі дещо труду, та переглянути списки всяких організацій, хто є в їхніх управах, їх очолює, а ще важливіше переглянути списки жертводавців на національні цілі. Тут не місце подавати статистику, яку можна б аналізувати як засіб саморекламии. Одначе, коли переглянете списки на Український Гарвардський Інститут, чи інші наукові установи, далі наші церкви і церковні установи, УККА чи СКВУ, всякі видання чи молодечі організації, та хоч би всякі принагідні збірки, то суми, що їх вплатили українські лікарі набагато перевищують їх число у відношенні до числа цілої зорганізованої громади, навіть беручи під увагу їх заробіткові спроможності.

Традиційно УЛТПА відбуває свої конвенції там, де є багато українських людей, та запрошує нашу громаду до співучасти, що є ще одним доказом громадської орієнтації нашого товариства. Черговий З'їзд, що відбудеться у Чікаго не лише зведе разом старих приятелів-професійних колег, але що важливіше дасть нагоду нашій професійній молоді стрінутися і познайомитися. Традиція надавання грамот нашим заслуженим членам і будівничим нашого товариства не є лише малою моральною нагородою за їхні труди, але теж пригадкою і стимулом для молодшого покоління цікавитися і більше працювати для свого рідного станового товариства. Саме Чікаго є популярним конвенційним осередком, не лише із-за свого догідного географічного положення як головний комунікаційний вузол, але в першу чергу як загально визнаний артистичний центр. Багаті музеї, мистецькі галерії, повінь всяких концертів і понисів можуть напевно заспокоїти всякі сподівання навіть найбільш вибагливих знавців і консументів різних родів мистецтва.

Програма є так подумана і розроблена, щоби всі учасники без зайвого поспіху, так притаманного всяким конвенціям, могли відбути продуктивні делегатські наради, брати участь в доповідях і панелях, приготованих нашими найкращими спеціялістами, а теж, щоби залишилося досить часу на товариські справи. До цього треба зарахувати традиційний бенкет і баль як теж дуже неформальну товариську зустріч, яка втішається завжди загальним признанням. Окремо багато місця присвячено, щоб відвідати українську околицю. Цікаво буде побачити чудові українські церкви як теж культурні, мистецькі чи фінансові надбання. Наші пані приготовляють цікаву програму для дружин колег-лікарів, як теж дітей, якщо б такі теж приїхали.

До самого з'їзду вже залишилося мало часу однак повідомлення і всякі потрібні формулярі вже було вислано досить давно. Тепер вже найвища пора робити конечні резервації, та поволі почати пакуватись в дорогу. Віримо, що наші колеги не заведуть сподівань Головної Управи УЛТПА та зі своїми дружинами масово приїдуть до Чікаго на Вісімнадцяту Конвенцію свого заслуженого товариства.

Д-р Мирослав Харкевич

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА І БАТЬКА

бл. п. д-ра

ВОЛОДИМИРА ІВАНУСИ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 27 червня 1979 р., о год. 8-ій рано в церкві св. Юра в Ню Йорку; в Римі — св. Софія; в Люрді — Франція

Просимо спомянути Покійного в Ваших молитвах.

Дружина — ВОЛОДИМИРА
Донька — ХРИСТИНА

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 12-го червня 1979 року в Пармі, Огайо,
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ПРАДІДУСЬ,
ВУЙКО І ШВАҐЕР

бл. п.

ІВАН КОЗАК

народжений 14-го травня 1898 року в селі Кривичі на Золочівщині, Україна.

ПОХОРОН відбувся 14-го червня 1979 року з церкви св. Йосафата на цвинтар свв. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

В глибокому жалю:
дружина — МЕЛЯНІЯ
дочка — ВОЛОДИМИРА БАСЛЯДИНСЬКА з мужем МИРОСЛАВОМ
внук — ВОЛОДИМИР з дружиною ОКСАНОЮ
внучка — МИРОСЛАВА
правнучка — НАТАЛЯ
сестрінки — ВОЛОДИМИР і МИХАЙЛО ФЕДИШИН з родинами
родини:
ПАЛАЖІЇВ
БРОЧИНСЬКИХ
родина в Україні

ЦИМ РАЗОМ П. ЯЦИК...

(Закінчення зі стор. 1)

осягнути високу освіту. Всі троє мають свої професії та підприємства.

Він щедрий жертводавець, на різні громадські цілі дарує грошові датки, за його словами „в пропорції до їхньої важливости". Він трудився для розгорнення збірки фондів на Енциклопедія Українознавства (проф. Кубійовича) і сам жертвував 5,500 долярів. Шевченківську Фундацію підтримав 1,000 доляровим датком, УКУ — 2,500, сім років фундує стипендійні нагороди в середній канадській школі з акредитованими курсами української мови, на УВУ він пожертвував — 250 долярів, а на „Буквар" проф. Дейко — 1,000 долярів.

На пості голови Кредитівки св. Йосафата в Торонто працював дев'ять літ. Довгі роки трудився для Пласту. Він активний діяч в кампанії ФКУ, для якої зробив багато прислуг. Він мав відвагу розгорнути акцію ФКУ на цілу Канаду. Це глибока, вдумлива щира людина, здібна швидко та ясно оцінити ситуацію.

Пересилаючи в липні 1975 року свою пожертву (14,000 долярів) на українські студії в Гарварді, заокруглюючи тодішні його вплати до висоти 20,000 долярів, п. Яцик в листі до ФКУ писав: „...хочу підтримати речі і справи в які вірю. Я вірю, що Ваша тверда послідовна праця мусить дати добрі наслідки..."

Статті та короткі дописи Петра Яцика, які появлялись в українській пресі Канади й Америки, виявляють щирість і прямолінійність. Він не боїться назвати сильним словом недолугість тих, чи інших ходів нашого політичного та громадського проводу і вміло вказує на наші центральні важливі завдання, подаючи засоби для їхнього зреалізування.

В одному з дописів із листопада 1978 року, п. Яцик пише: „Якщо ми хочемо вийти на світову поверхню, як люди, які цінять себе і люблять Україну, які хочуть для неї щось зробити, а не тільки патріотично говорити, то нам потрібно більше продуктивности у кожній ділянці життя, а найбільше в царині науки. Треба, щоб ми творили, збирали й подавали самі про себе відомості світові, а не лише протестували проти того, що про нас і за нас напишуть інші..."

Петро Яцик своїми пожертвами на Український Гарвард досягнув суми: 184,000 долярів. Він став на першому місці в табелі найвизначніших меценатів ФКУ, мабуть чи не найбільшим українським добродієм теперішнього часу в українській діяспорі.

Помимо того, що він є мешканцем Канади, він зумів належно оцінити епохальність створення Українського Наукового Центру в Гарвардському університеті в ЗСА, й прийшов з неперевершеною допомогою українцям в Америці, випереджуючи всі прояви їхньої жертвенности на проєкт, який здійснюється в країні їхнього поселення.

Петро Яцик зрозумів, що Український Гарвард — це справа цілого нашого народу.

Вплачені гроші — це, як сам твердить цей прекрасний жертводавець, лише початок. Фонд Яцика він постійно доповнюватиме поновними вплатами.

Петро Яцик — небуденна людина. Людина праці, підприємчивости, жертвенности. Він людина словна. Обіцяв і дотримав цього.

ЧЕРНЕНКА ВВАЖАЮТЬ...

(Закінчення зі стор. 1)

маючи, як кажуть журналісти, пальці на пульсі Компартії з доручення Політбюра. Раптовий зріст-впливів Черненка розпочався в 1976 р., коли його було найменовано секретарем Центрального Комітету Компартії, а в 1977 р., з доручення Брежнєва, Черненка перевели в Політбюро, зробивши його членом-кандидатом. У листопаді 1978 р., знову ж таки на бажання Брежнєва, Черненко став повноправним членом Політбюра. Політично К. Черненко тісно співпрацює з Брежнєвим ще від 1950-их років, коли теперішній лідер СССР був партійним керівником Молдавії, а Черненко його шефом пропаганди.

У Відні Черненко був в характері дорадника і таким його уважали американські представники. „Він є найближчою людиною до генерального секретаря", — заявив один із совєтських делегатів західньому дипломатові, підкреслюючи,

що це однак не означає, що він буде його наступником. Деякі совєтські кореспонденти порівнювали Черненка до Гамілтона Джордана, шефа персоналу у Білому Домі, і до Розалин Картер, дружини Президента. Вони заявляли, що він має владу, подібну до влади Джордана, і користується довір'ям Брежнєва, як п-і Картер користується довір'ям Президента ЗСА.

ОБ'ЄДНАНІ ШЕФИ...

(Закінчення зі стор. 1)

го державного секретаря Генрі Кіссінджера, колишніх високопоставлених працівників Департаменту оборони, розвідки та дипломатів.

Найбільше занепокоєні в Білому Домі можливим свідченням ген. Едварда Ромні, колишнього представника Об'єднаних Шефів Штабу на переговорах про стратегічну зброю. Генерал Ромні, який відійшов на емеритуру цього місяця, гостро критикує САЛТ II і заявив, що він готовий довести до відома членів Комісії Сенату про те, які поради військовиків були зігноровані тими, хто провадив переговорами.

Сенатська комісія, як заявив сенатор Чирч, розпічне переслухування 9-го липня, а після перерви в серпні, плянує передати остаточний рапорт цілому Сенатові біля 25-го вересня. Дебати в Сенаті мали б початися 1-го жовтня.

У Філядельфії відбудеться „Показ осінньої моди — 79"

Філядельфія, Па. (М. Л.). — Стараннями Українського Клюбу при Ля Саль коледжі і 90-го Відділу СУА у неділю, 24-го червня, о год. 4-ій, в балевій залі Ля Саль коледжу, відбудеться „Показ осінньої моди — 79", кількадесят зразків якого виконала Роксоляна Шегедин, молода і талановита студентка Фешен Інституту оф Технолоджі в Ню Йорку. Для моделювання приїде з Роксоляною 10 її товаришок.

Чистий дохід із цієї пополудневої імпрези призначено на видатки, зв'язані з відзначуванням Року Української Дитини, а головно на оборону рідного слова, загроженого новим наступом русифікації в Україні. Вступи для дорослих — 4 доляри, для молоді — 2 доляри.

У першу річницю смерти св. п. Матвія Стахова

Дня 2-го червня цього року минув рік від несподіваної смерти одного з найвидатніших українських наукових, політичних, суспільно-громадських і журналістичних діячів цього сторіччя — проф. д-ра Матвія Стахова. Для вшанування його пам'яті Секція Історії України НТШ, Управа Наукового Товариства ім. Шевченка Америки та Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки влаштували урочисту наукову конференцію, що відбулася в суботу, 19-го травня 1979 р., у приміщеннях Українського Інституту Америки в Ню Йорку.

Вступним словом про Матвія Стахова відкрив конференцію проф. д-р Петро Стерчо, голова Секції Історії України НТШ, який нею проводив на зміну зі секретарем Секції та Науковим Секретарем НТШ, проф. д-ром Миколою Чировським. Першу доповідь, з циклу чотирьох, виголосив М. Чировський на тему „Наукова діяльність Матвія Стахова", наголосивши великий вклад його в історію Українських Визвольних Змагань, 1917-1921 років. Тридцять чотири томи, опрацьовані на першоджерельних матеріялах, в яких також передруковано деякі рідкісні документи, не дадуть майбутнім поколінням українських і неукраїнських істориків змоги поминути Матвія Стахова. Оригінальною концепцією М. Стахова було заперечення тверджень різних істориків немов би доба всенародної участи у визначуванні напрямних історії почалася великою французькою революцією. Він переконливо доказує, що ця доба почалася на півтора сторіччя раніше в Україні — великою визвольною боротьбою українського народу під проводом гетьмана Богдана Хмельницького. Покійний Матвій Стахів був великим послідовником історичної схеми Михайла Грушевського, тому то і з великим ентузіязмом співпрацював він над перекладом на англійську мову й виданням 10-томової „Історії України-Руси" проф. Михайла Грушевського.

Доповідь на тему „М. Стахів як журналіст і публіцист" виголосив д-р Василь Верган, зокрема сконцентрувавши свою увагу на редагування св. п. Стаховим „Громадського Голосу" у Львові від 1925-1939 років та „Народної Волі", органу Українського Братського Союзу в Скрентоні, від 1949 до 1976 років. Очевидно, дописував він також до різних журналів і газет, зокрема тоді, коли слід було стати в обороні історичної правди, принципів орієнтації на власні сили українського народу чи стати твердо й одверто на боротьбу з московсько-комуністичними чи фашистівсько-диктаторськими чужонаціональними диктаторськими затіями. У своїй журналістиці й публіцистиці він керувався принципами християнської етики й моралі та безкомпромісовим становищем боротьби українського народу за привернення національно-державної самостійности й соборности. Доповідач зілюстрував свою доповідь багатьма цінними цитатами з писань св. п. М. Стахова.

Проф. д-р Петро Стерчо доповідав на тему „М. Стахів, як політичний і суспільно-громадський діяч", вказавши на велике прив'язання св. п. М. Стахова до українського селянства, з [illegible] якого і сам він вийшов. [illegible] кристалізував він ще в гімназійній лавці, належавши до гуртка „Драгоманівців" у Перемишлі, а по війні до подібної групи в Празі. Любов свою до рідного народу засвідчив він вже змолоду, коли то самовільно покинув він з кількома українськими вояками затишну посаду штабового старшини австрійської армії на італійському фронті й пробившись до Галичини, там від початку до кінця служив в Українській Галицькій Армії. Хоча мав він принадні пропозиції в Празі по закінченні університетських студій повернув він до Львова, щоб обняти Секретаріят Української Радикальної Партії та редагування „Громадського Голосу". На тлі тогочасного поширювання радянофільства в Галичині, на Волині й Холмщині св. п. М. Стахів подбав про те, щоб Українська Радикальна Партія не тільки сама не заразилася обманом радянофільства, але й безкомпромісово поборювала воза його в Сельробі та ін. тогочасних інституціях політики, науки, преси...

На еміграції у 1940-их роках св. п. Матвій Стахів брав активну участь у консолідаційних акціях українського політичного життя, аж до реорганізації Державного Центру УНР включно, приготовляючи новий Тимчасовий Закон про створення УНРади і т. п. Приїхавши до Америки в 1949 році св. п. М. Стахів припинив свою політичну діяльність і всеціло переключився на суспільно-громадську працю. Немає сумніву, що св. п. М. Стахів мав додатній вплив так у тижневику „Народна Воля", як і на рішення Українського Братського Союзу повернути до співпраці в Українському Конґресовому Комітеті, як сконсолідованої централі всіх українців Америки. На окремий розгляд заслуговує його діяльність в Науковому Товаристві ім. Шевченка, Управу в Америці якого він очолював деякий час, як і світову Головну Раду НТШ.

Говорячи на тему „Матвій Стахів як людина", професор д-р Василь Луців переповів ряд епізодів з життя Покійного, що вказували на його велику гуманність, його релігійність, його самопосвяту для загального добра і його велике відчуття принципів справедливости. Від трактування підлеглих собі вояків у трудних ситуаціях починаючи, через відмову кандидувати до польського сойму і безперебійну працю серед народу в Галичині, як і працю на пості редактора, що з правила була дуже низько оплачувана, хоч і мав св. п. М. Стахів можливості влаштуватися на більш платні посади, та на жертвенній безінтересовній праці в УККА, в НТШ та інших інституціях кінчаючи. Він постійно керувався лише засадою служіння своєму народові, своєму рідному суспільству.

Підсумки тригодинної конференції зробив голова Наукового Товариства ім. Шевченка — проф. д-р Ярослав Падох. Централю УККА репрезентував її екзекутивний директор — мгр Іван Базарко. В урочистій конференції взяла участь також вдова по Матвієві Стахову, п-і Франка Стахів.

По вичерпанні програми урочистої конференції, господарі конференції влаштували для учасників скромне прийняття, на якому продовжувано приватно розмови про такі постаті, якою була постать св. п. Матвія Сяахова, про майбутній розвиток української [illegible] і т. п.

П. Надтисянський

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англійського „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 5

Ім'я	Сума
Н. Макаренко, Гантінґтон Парк	$20.00
В. Стебницький, Бостон	20.00
І. Бойко, Балтимор	15.00
М. Микітчак, Бейсайд	15.00
О. Троян, Македонія	15.00
П. Гайда, Детройт	13.00
А. Данковська, Філядельфія	11.00
В. Зубко, Парма	10.00
І. Кровіцький, Дірборн	10.00
В. Личик, Рівер Форест	10.00
І. Микитин, Гюстон	10.00
Д-р Б. Свистун, Кліфтон	10.00
С. Тимків, Салсбури	10.00
Я. Базюк, Детройт	5.00
Д. Бобеляк, Нюарк	5.00
І. Бойко, Клеменс	5.00
Е. Бойчук, Реджайна	5.00
І. Васильців, Ровей	5.00
І. Вістик, Феніксвілл	5.00
Б. Г. Волошинович, Ст. Пітерсбург	5.00
В. Гаврилюк, Монтреаль	5.00
М. Гаманюк, Аудубон	5.00
М. Ґемпґілл, Аліквіппа	5.00
О. Голіян, Олбани	5.00
П. Горнат, Гартфорд	5.00
Д. Гупаловський, Іст Віндсор	5.00
М. Давискиба, Маномет	5.00
А. Заброський, Бервин	5.00
Д. Запар, Вайнленд	5.00
О. Захарків, Овк Парк	5.00
А. Кавшан, Філядельфія	5.00
М. Квасюк, Перт Амбой	5.00
Т. Кісілевич, Флинт	5.00
С. Кобилецький, Рочестер	5.00
П. Когулька, Бруклин	5.00
В. Комар, Лонг Айленд Сіті	5.00
С. Костик, Ню Йорк	5.00
О. Коцелко, Голивуд	5.00
Н. Леськів, Лейквуд	5.00
А. Лінник, Вестбури	5.00
Д-р Б. Масик, Толідо	5.00
С. Матковський, Рочестер	5.00
Н. Мацків, Лілбурн	5.00
В. Т. Несторович, Детройт	5.00
Т. Новосівський, Раквілл	5.00
О. Оглоблин, Лудлов	5.00
П. Одарченко, Такома Парк	5.00
Д. Олійник, Амстердам	5.00
В. Онуферко, Джерзі Сіті	5.00
М. Остафійчук, Лонг Айленд Сіті	5.00
П. Савка, Сомерсет	5.00
О. Сидорак, Гіллсборо	5.00
Г. Ситник, Джерзі Сіті	5.00
Ф. Сілецький, Лорейн	5.00
А. Стецюк, Торонто	5.00
Р. Тенетило, Колдейл	5.00
І. Худий, Асторія	5.00
Б. Черниш, Кенмор	5.00
А. Чирко, Бруклин	5.00
В. Чуміловський, Скенектеді	5.00
А. Чурма, Бервин	5.00
І. Чучман, Філядельфія	5.00
А. Шендюк, Ветерсфілд	5.00
А. Шиш, Піскатовей	5.00
І. Шостак, Довнсвю	5.00
А. Щурко, Чікаго	5.00
Л. Якобчук, Юніон	5.00
С. Янковський, Вінніпеґ	5.00
Д. Яросевич, Годфрей	5.00
С. Яц, Раковей Парк	5.00
М. Бучак, Скенектеді	3.00
Е. Гречило, Лонг Айленд Сіті	3.00
П. Демків, Ворміністер	3.00
В. Єрега, Гановер	3.00
М. Княжинська, Дженкінтавн	3.00
В. Терновий, Трой	3.00
М. Токар, Сиракюс	3.00
І. Берестянський, Чікаго	2.00
С. Василенко, Фінікс	2.00
Д. Вирста, Рочестер	2.00
М. Гаманюк, Ню Йорк	2.00
О. Демченко, Байон	2.00
П. Джиджора, Джерзі Сіті	2.00
В. Кравчук, Ірвінґтон	2.00
С. Кузів, Філядельфія	2.00
С. Марджіотта-Кука, Ґлендейл	2.00
В. Марущак, Кліфтон	2.00
І. Масний, Рочестер	2.00
В. Мудрий, Саннісайд	2.00
Г. Петровський, Флорал Парк	2.00
П. Правдюк, Міннеаполіс	2.00
В. Романів, Гартфорд	2.00
М. Хитра, Елизабет	2.00
Й. Човник, Ірейсер	2.00
В. Болонний, Стредфорд	1.00
П. Василів, Чікаго	1.00
Н. Міц, Стов	1.00
Е. Павліш, Чікаго	1.00
С. Самолюк, Балтимор	1.00
П. Стахів, Перт Амбой	1.00

ЛИСТА, Ч. 6

Ім'я	Сума
М. Старик, Вестпорт	$20.00
В. Ардиковський, Коломбія	10.00
Н. Дністрян, Каллікун	10.00
І. Наконечна, Річмонд	10.00
І. Сенечко, Анґола	10.00
С. Терентюк, Клівленд	10.00
Г. Бодарева, Тенафлай	5.00
Е. Васлей, Гаррісбург	5.00
І. Віщур, Детройт	5.00
Е. Гаврищук, Елизабет	5.00
А. Герасименко, Лос Анджелес	5.00
В. Ґермак, Маваг	5.00
В. Ґіна, Флашінґ	5.00
Н. Дембіцький, Стемфорд	5.00
В. Дитиняк, Картерет	5.00
М. Дорош, Рочестер	5.00
В. Зозуля, Рослінделй	5.00
А. Калинович, Джерзі Сіті	5.00
Е. Катеринюк, Луісвілл	5.00
М. Климишин, Лонг Айленд Сіті	5.00
П. Климко, Ґері	5.00
Ф. Когут, Бруклин	5.00
П. Королишин, Галедон	5.00
В. Л. Костинюк, Торнгілл	5.00
І. Кругляк, Рочестер	5.00
А. Крупський, Детройт	5.00
М. Кузишин, Ірвінґтон	5.00
П. Кучкуда, Брік Товн	5.00
О. Маціївський, Торонто	5.00
Л. Мостович, Лексинґтон	5.00
О. Оршуляк, Пукіпсі	5.00
І. Павлюк, Твін Лейкс	5.00
В. Пасічняк, Данкірк	5.00
П. Підгородецький, Нюарк	5.00
О. Савків, Воррен	5.00
В. Саміленко, Свартмор	5.00
І. Самуляк, Боффало	5.00
П. Семенів, Піттсфілд	5.00
М. Семчишин, Рестон	5.00
М. Сенчишак, Кеноша	5.00
Р. Серафимович, Вашінгтон	5.00
Р. Сервіс, Моррісон	5.00
Т. Слевінський, Стретфорд	5.00
І. Сліпець, Парма	5.00
Х. Соболь, Нортбрук	5.00
П. Сокіл, Стактон	5.00
А. Соррелс, Колорадо Спрінґс	5.00
М. Сухоручкіна, Ірвінґтон	5.00
Р. Толубяк, Бостон	5.00
Т. Томащук, Кенсас Сіті	5.00
Ю. Торбич, Мейплвуд	5.00
А. Траска, Еллікот Сіті	5.00
А. Фаль, Монессен	5.00
Б. Федасюк, Берклей Гайтс	5.00
Д. Шолдра, Джерзі Сіті	5.00
М. Богач, Чікаго	4.00
Т. Яблінський, Віллимантик	4.00
А. Алискевич, Джамайка	3.00
Й. Галичин, Йонкерс	3.00
А. Головко, Ст. Пол	3.00
М. і О. Елнів, Ню Йорк	3.00
В. Костюк, Вудсайд	3.00
М. Неґела, Крам Линн	3.00
о. В. Покотило, С. Бавнд Брук	3.00
Ф. Савечка, Гартфорд	3.00
С. М. Тимяк, Піттсбург	3.00
І. Балазюк, Бетлегем	2.00
Ю. Брезінська, Пратсбург	2.00
І. Гулей, Ґалліполіс	2.00
М. Дербуш, Міннеаполіс	2.00
Й. Дячишин, Ляшін	2.00
М. Захаричук, Ґарден Сіті	2.00
О. Кривоніс, Денвер	2.00
В. Кулик, Міннеаполіс	2.00
Н. Курилів, Чікаго	2.00
П. Кухар, Менчестер	2.00
М. Леськів, Торонто	2.00
о. Н. Литваківський, Ґері	2.00
С. Мандрика, Кенейвілл	2.00
М. Пендак, Баден	2.00
Р. Поголек, Вінтер Парк	2.00
А. Приґар, Міннеаполіс	2.00
Г. Романовська, Міннеаполіс	2.00
І. Слонський, Філядельфія	2.00
А. Тарадайка, Перу	2.00
Л. Тертичний, Форд Сіті	2.00
В. Угринчук, Мейплвуд	2.00
Б. Федик, Розел	2.00
Е. Хмаренко, Говелл	2.00
І. Чмола, Депю	2.00
Н. Юречків, Торонто	2.00
П. Ярема, Ню Кестл	2.00
А. Гноєвий, Міннеаполіс	1.00
Д. Мацик, Трентон	1.00
Б. Микитюк, Торонто	1.00
Е. Міщенко, Міннеаполіс	1.00
В. Пакуляк, Міннеаполіс	1.00
М. Попович, Таунтон	1.00
С. Слюсар, Ріджвуд	1.00
І. Холева, Ґемтремк	1.00

БАТЬКИ! Зв'яжіть замоподу ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність. в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2)

Коленська твердить, що Леся Українка була дійсним „титаном слова, якого не вбиває час, бо він живе вічно аж у безсмертя".

Автор цих рядків ділиться з читачами своїми „смутками й радощами" — як літературний рецензент" (160-169). Його стаття подобалася тим читачам, що вже її читали, а інші можуть це справдити, прочитавши її.

Головний пластун Ю. Старосольський міркує, що „пластовий історик повинен знайти в Пласті „період поета Богдана Кравцева".

МІК мило згадує свого друга інж. Андрія Пясецького, якого розстріляли у Львові 1942 р.

В Альманахові є ще дві поезії: І. Калинця „Як руйнували церкву" і Ганни Черінь „Зимовий вечір".

Д-р М. Драган оповідає про таку сенсацію як „Амбасада України в Савдійській Арабії", а інж. Лев Яцкевич — про не менш сенсаційне „Спроби комунікації з життям у всесвіті".

А. Юриняк бавить читача своїми „Суботніми балачками на фармі „Не журись".

Це було б все, що дає цьогорічний „Альманах УНС" на 1979 рік. Ціна 5 долярів за 254 сторінки — зовсім невелика за направду цікавий зміст, і при тому актуальний, крім „Зимового вірша" Ганни Черінь, але й він призначений „для тих, що в серці спека!".

✝

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ЛІВАК, членка УНС Відд. ч. 127 Б-ва св. Миколая в Боффало, Н. Й., померла 2-го квітня 1979 р. на 53-му р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1952 р. Полишила в смутку мужа Івана, доньок Лесю і Христину. Похорон відбувся 6 квітня ц. р. на цвинтарі св. Матвія в Gardenville, N.Y.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія А. Гаравус, секр.

ЯКІВ ФЕДІН, член УНС Відд. ч. 484 Т-ва ім. Т. Шевченка в Ютиці, Н. Й., помер 6-го квітня 1979 р. на 72-му р. ж. Нар. в Друшковці, Катеринославщина, Україна і став членом УНС в 1961 р. Полишив у смутку дружину Варвару, пасерба Михайла, брата і дві сестри в Україні. Похорон відбувся 9 квітня ц. р. на цвинтарі Форест Гілл в Ютиці, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Запаранюк, секр.

Д-р КВІТКОВСЬКИЙ ДЕНИС, член УНС Відд. ч. 94 Т-ва ім. М. Шашкевича в Гемтремк, Міш., помер 15 березня 1979 р. на 69 р. ж. Нар. в Шерівцях, Буковина і став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Марію, сина Остапа з дружиною Мартою. Похорон відбувся 24 березня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ДМИТРО КУБАРИЧ, член УНС Відд. ч. 316 Т-ва УНДім в Рочестирі, Н. Й., помер 25-го березня 1979 р. на 69-му р. ж. Нар. в Жовчові, пов. Рогатин, Україна і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Стелу, доньок Сандру, Розмері і Синтію. Похорон відбувся на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

СОФІЯ КЛИМЕНТИНА ГОДОВАНЕЦЬ, членка УНС Відд. ч. 472 Пластовий Відділ в Чікаго, Ілл., померла 16 січня 1979 р., на 78 р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1954 р. Полишила в глибокому смутку сестер Марію і Стефанію, внучку і родину. Похорон відбувся 20 січня ц. р. на цвинтарі Голі Сепалкер у Рочестері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

ГРИГОРІЙ ОЛЕНЧУК, член УНС Відд. ч. 334 Т-ва ім. І. Франка в Клівеленді, Огайо, помер 11 лютого 1979 р. на 80-му р. ж. Нар. в Жизномирі, Україна і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Марію, доньку Анну, синів Михайла й Івана, 8 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 14 лютого ц. р. на цвинтарі свв. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ПАРАНЯ ЩУПЛЯК, членка УНС Відд. ч. 373 С-ва Любов в St. Louis, Mo., померла 12 квітня 1979 р. на 80 р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1924 р. Полишила у смутку мужа Вільяма, дочку Гелену, внуків і правнуків. Похорон відбувся 16 квітня ц. р. на цвинтарі Resurrection, St. Louis, Mo.

Вічна Їй Пам'ять!

Ярослава Вінятс, секр.